Nr 136

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 12 Listopada v. s. 1823 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 2 listopada.

Nayjaśnieyszy Cesarz Jegomość, dnia 6 października, o godzinie 2rey z południa, przybył do miasta *Hayssyna*, gdzie spotkany został u cerkwi soborney, wśród odgłosu dzwonów, przez duchowieństwo z Krzyżem ś., i wkrótce potym w dalszą udał się drogę, w pożądanym stanie zdrowia. (*G. S. P.*)

Przez Naywyższy Ukaz, datowany w okręgu osad woyskowych półku ułanów buhskich, dnia 16 października, Rzeczywisty Radca Stanu *Horn*, mianowany został Gubernatorem Cywilnym Wileńskim, na mieyscu Radcy Taynego, Xiążęcia *Druckiego-Lubeckiego*, który, dla innych zatrudnień, obowiązkow tego urzędu sprawować nie może.

Przez Naywyższy Ukaz, datowany w *Wozneseńsku* dnia 14 października, Rzeczywisty Radca Stanu *Engelhardt*, z przyczyny słabości zdrowia, otrzymał uwolnienie od obowiązkow Dyrektora Liceum Cesarskiego w Carskiem-Siele. (*Cons: Imp.*)

Przez Naywyższy Ukaz z d. 10 października: doktor 8mey klassy, *Hauer*, zostający w expedycyi państwa rewizyi rachunków, w nagrodę gorliwey służby, nayłaskawiey mianowany Radcą Dworu.

Przez Naywyższe Ukazy z dnia 16 października, na przedstawienia Jenerał Gubernatora, Jenerała Adjutanta, Margrabiego *Pauluzzi*, kurlandzki Prokuror gubernialny, Radca kollegialny *Szretter*, w nagrodę chwalebnego sprawowania obowiązkow, mianowany Radcą Stanu; a zostający przy tymże Jenerał Gubernatorze Radcą w wydziale spraw włościańskich, Radca tytularny, *Tidebel*, na osnowie ukazu z dnia 6 sierpnia 1809 roku, nayłaskawiey mianowany Assesorem Kollegialnym.

Nayłaskawiey mianowani Kawalerami: orderu ś. *Anny* 2giey klassy: Bielski Marszałek powiatowy Półkownik *Wisticki*. — Tegoż orderu 3ciey klassy: Expedytor machnowieckiey expedycyi pocztowey, Radca Tytularny *Grudincki*: Elmiński ziemski sprawnik, porucznik *Krystafowicz* i Radcy tytularni *Iwanow*, *Chalutin* i *Jarosławow*. Orderu ś. *Włodzimierza* 4tey klassy: rosławski sędzia powiatowy, kapitan artylleryi *Powało-Szwyykowski*, i niżehorodzki Głowa miasta, radca manufakturalny *Piatow*. (*R. I.*)

Gazeta senacka ogłosiła opinią Rady Państwa przez Jego Cesarską Mość d. 29 marca r. t. potwierdzoną, uznającą dom *Abymelikow* za Kniaziow gruzińskich, a razem wykreślającą go z popisu podatkowego, na osnowie dyplomatu zmarłego Cara *Herakliusza* IIgo, na dostoyność Kniazia *Abelowi Abymelikowu* wydanego, a potwierdzonego przez Cara *Jerzego*.

Podług teyże gazety, Cesarz Jegomość, dnia 10 kwietnia r. t. potwierdził opinią Rady Państwa, nadającą szlachectwo jedenastu synom ober-oficerskim, których oycowie służyli rzeczywiście w służbie woyskowey, a synowie ci porodzili się przed postąpieniem oyców ich na stopień ober-oficerów, na osnowie praw państwa.

Tegoż dnia Cesarz Jegomość potwierdził opinią Rady Państwa, uznającą, iż dzieci ober-oficerów korpusu feldjegerskiego, mogą bydź wynoszeni do godności szlachectwa, zarówno z dziećmi ober oficerów służby woyskowey.

Dziś, d. 1 listopada, JW. Metropolita obrządku greko-unickiego, na czele swojego duchowieństwa, udał się do tuteyszego kościoła katolickiego parafialnego, dla odprawienia mszy uroczystey, i śpiewania *Te Deum*, na złożenie dziękczynień za wstąpienie Papieża *Leona* XII, na tron papiezki. Msza była odprawiana podług liturgii greko-unickiey, w języku sławiańskim, z muzyką, doskonale wykonywaną przez śpiewaków obrządku greckiego. JW. Metropolita obrządku łacińskiego assystował temu obchodowi. (*Cons. Imp.*)

W porcie Nikołajewskim, nad rzeką *Ingul*, dnia 1 października, założone zostały 2 okręty: jeden 84ro, a drugi 110działowy. Razem też spuszczony został z warstatu płazki statek wielkiego rozmiaru. Dnia 18 takoż spuszczony został okręt *Parken* 70działowy.— Dnia 17 około 8miu godzin ciągle deszcz padał, którego nie było tam od 22 czerwca. (*G. S. P.*)

Kurs sankt-petersburski d. 30 pazdzier.: dukat holen. nowy 11 r. 40 kop.. Zmiana złota 2 r. 88 kop. Zmiana srebra 2 r. 71½ kop.

Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow:

6% assygnacyami	100½	procentow
6% brzęczącą monetą	99½	procentow
5% takąż	84 15/16	procentow

Wilno.

W dalszym ciągu nabożeństwa żałobnego, za duszę ś. p. *Piusa VII*, stosownie do rozporządzenia Zwierzchności Dyecezalney, odprawiło się w głównieyszych kościołach tuteyszych, w kolei następney:

D. 11 z. m. w kościele uniwersyteckim ś. *Jana*, parafialnym, po odśpiewanych wigiliach przez XX. Bazylianów obrządkiem greko unickim, a przez Kler Głównego Seminaryum obrządkiem łacińskim, mszą wielką pontyfikalnie miał JW. Biskup Anastazyyski professor wysłużony uniwersytetu i Kawaler *Kundzicz*; a WJX. *Kłągiewicz* Professor Publiczny Zwyczayny Teologii Dogmatyczney i Historyi Kościelney w Cesarskim Wileńskim Uniwersytecie, Kanonik Wileński, Proboszcz tegoż kościoła, miał kazanie, w którém uważając Piusa VII, pod względem tylko naywyższego pasterstwa, wystawił: jaki stan rzeczy, co do obyczajów i kościoła, mianowicie w połudnlowey i zachodniey Europie, zastał ten Papież; co czynił dla poprawy, i przywrócenia porządku; co znacznieyszego dokazał, i jakich szczególnie środków używał. Rektor i Professorowie Uniwersytetu, zgromadzenie gimnazyalne studenci uniwersytetu i uczniowie gimnazyalni, liczne zgromadzenie publiczności i wszelkiego stanu chrześcian napełniali świątynię.

Dnia 12 w kościele ś. *Kazimierza* XX. Missyonarzów celebrował JX. *Szelicki*, Assistent Domu Wileńskiego XX. Missyonarzów; kazanie miał JX. Józef *Bohdanowicz*, Superior Domu Wileńskiego XX. Missyonarzów.

Dnia 15 u XX. Bernardynów, mszą śpiewaną miał JX. *Szatyński*, kanonik katedralny wileński, Assesor Konsystorza; Kazanie JX. *Walicki*,

kaznodzieja ordynaryusz, ze słów listu *Pawła* ś. do Tessalończyków: *Bracia, nie chcemy przed wami taić o umarłych, iżbyście się nie smucili, jako i drudzy, którzy nadzieje nie mają.*

Dnia 16, w kościele ś. Ducha XX. Dominikanów, po odśpiewanych wigiliach, WJX. *Pius Saplica*, S.T.D. Przełożony Zgromadzenia, celebrował mszą wielką śpiewaną, przygrywaną przez muzykę; kazanie miał JX. Jakób *Falkowski*, S. T. P. Kaznodzieja, które zaczął od słów Ekklezyastyka: *Umiłowany od Pana Boga swego. Odnowił Państwo, namaścił Xiążęta nad ludem swoim, sądził zgromadzenie w Zakonie Pańskim, wzywał Wszechmocnego Pana w pokonywaniu otaczających go nieprzyjacioł przez ofiarę baranka nieskalanego. A potym zasnął, i głos swóy podniosł z ziemi.*

W innych kościołach tuteyszych, nie z taką uroczystością, odprawiane było nabożeństwo żałobne, które ostatnich dni dopiero zeszłego miesiąca ukończone zostało.

We wszystkich wystawa katafalkow, ze znamionami dostoyności papiezkiey, przydawała poważney wspaniałości obchodowi. Lud chrześciański, wszelkiego stanu, od samego rana, do końca nabożeństwa, napełniał kościoły.

Nayjaśnieysza Cesarzowa Jeymość, Marya Federowna, łaskawie przyjąć raczywszy, od autora naypoddaniey ofiarowane, dzieła: *Kurs Fizyki Experymentalney* i *Początki Mineralogii*, wydane przez P. *Felixa Drzewińskiego*, doktora filozofii, adjunkta w Cesarskim uniwersytecie tuteyszym, rozkazała oświadczyć mu wysokie Swe zadowolenie, które miał szczęście otrzymać w liście Sekretarza Cesarzowey Jeymości, Radcy Stanu i Kawalera *Adelunga*, pod dniem 14 września r. t.

Francya.

Paryż dnia 1 listopada.

(z Gazety Warszawskiey.)

Tuteyszy *Monitor* umieścił długi artykuł o działaniach potęgi morskiey francuzkiey, w ukończoney woynie hiszpańskiey. Wyraża w nim: „Musiano się starać o zabezpieczenie brzegow krajowych i handlu francuzkiego, oraz o zamknięcie portow morskich półwyspu; które woysko nasze od lądu opasać miało. Tym celem powiększono liczbę zbroynych statkow z 90 do 150, a maytkow z 8000 do 19,000. Przy brzegach urządzono straże, nie odwołano eskadr na Lewancie, pod Afryką, Martyniką, Brezylią i na wielkim oceanie, lecz je tylko na chwilę zmnieyszono, dla użycia kilka ich okrętow w innych mieyscach. Zajęto oraz dwa nowe stanowiska na morzu śrzodziemném i oceanie; dla bezpośredniego należenia do działań woyskowych w Hiszpanii. Jeden oddział musiał pilnować przystępu do *Barcellony*, *Tarragony* i innych twierdz katalońskich; a drugi rozciągał krążenia swoje koleyno pod *St. Sebastian*, *Santoną*, *Korunną*, a potem pod *Kadyxem*, gdzie pod koniec września było 5 okrętow liniowych, 11 fregat, 5 korwet lub brygow i 7 innych mnieyszych statkow. 5 tych statkow znaydowało się dawniey pod *Korunną*. Służba floty pod *Kadyxem* była przykrą i utrudzającą. Do znakomitszych działań floty należą uderzenia, na tak zwaną *zieloną wyspę* pod *Algesiras*, i na warownią *Santi Petri*, tudzież strzelanie do *Kadyxu*, przy pomocy flotylli, zebraney naprędce w *Sewilli* i *San Lucar*. Dwie ostatnie czynności zasługują szczególniey na wspomnienie, ile że podobny zamysł nie udał się anglikom w r. 1797, pod dowództwem *Nelsona*. Nakoniec przysposobienia do wylądowania na wyspę *Leon*, i wsiadania blisko 5000 woyska na okręty, sprawiły postrach w *Kadyxie*. Xiążę naczelny wódz był świadkiem tych usiłowań, poparł je obecnością swoją, i podług zasługi nagrodził tych, którzy się naywięcey popisali. Monarcha dowiedziawszy się o wypadkach pod warownią *Santi Petri* i pod *Kadyxem*, wyrzekł te słowa: *Jest to nowym dowodem, iż francuzi są równie dobrymi na morzu, jak na lądzie.* Królewskie te słowa, ogłoszone eskadrze, są naychlubnieyszą nagrodą za jey gorliwość."

Gazeta *Memorial Bearnais* donosi, iż Xiążę *Angouleme* prosił Króla o przebaczenie zbiegłym francuzom, zabranym w niewolą w Hiszpanii.

Słychać, iż minister morski chce złożyć urząd, i że izby będą zwołane: co jednak, jak się zdaje, przed styczniem nie nastąpi.

Gwardya narodowa tuteysza odda w ofierze pałasz honorowy Marszałkowi Xięciu *Reggio* za powrótem jego.

Lady *Strangford*, małżonka posła angielskiego przy porcie ottomańskiey, przybyła dnia 20 b. m. do *Marsylii*.

Słychać, iż Marszałek *Moncey*, dla słabości zdrowia, powróci do Francyi, a Marszałek *Lauriston* obeymie dowództwo w Katalonii. Mówią także, iż za powrótem woyska do tuteyszey stolicy, teatr przy bramie *St. Martin* będzie bezpłatnie otworzony dla żołnierzy.

Donoszą z *la Carolina*, wielkiey główney kwaterze woyska francuzkiego w Hiszpanii pod dniem 22 października: „Xiążę naczelny wódz przybędzie d. 30 października do *Madrytu*, gdzie zabawi przez uroczystość Wszystkich Świętych, a potem uda się na obeyrzenie 4go i 5tego korpusu woyska. Poczem i po rozdaniu nagród, należących się wspomnionym korpusom, powróci przez *Bajonnę* do *Francyi*. Wyprawionemu gońcowi rozkazano, aby dnia 21 listopada stanął w *Bajonnie*, zkąd wnoszą, iż Xiążę *Angouleme* nazajutrz tam przybędzie. Zabawi kilka dni w *Bordeaux*, i na początku grudnia przybędzie do *Paryża*."

Król hiszpański przybędzie dnia 10 listopada do *Toledo*, gdzie 8 dni po trudach podróży wypocznie. Słychać, iż z rozkazu jego zbierze się tam 10 nayświatleyszych, nayznakomitszych i naymajętnieyszych hiszpanów, dla oświadczenia Monarsze zdania swego, względem użyć się mających środków, ku zapewnieniu szczęścia narodu. Mówią ciągle o przywróceniu inkwizycyi. Massa narodu jest daleką od trwożenia się tym trybunałem, którego samo nazwisko przeraża strachem wyższą szlachtę, kupców, a nawet xięży. Wreszcie nic jeszcze w tey mierze nie postanowiono; niewiadomo oraz, ile woyska francuzkiego ma tymczasowie pozostać w Hiszpanii. Wszystkie rozchodzące się dotąd pogłoski zasadzały się na domysle.

Bajonna dnia 25 października.

(z teyże gazety.)

Zamówiono tu mieszkanie dla 22 grandów i innych znakomitych hiszpanów, których skazano na wygnanie, a majątek ich wzięto w sekwestr. Chociaż wielu konstytucyonistów hiszpańskich, obawiając się prześladowania, nie chce pozostać w kraju, mało ich jednak dostaje pasporta; przebrani więc uciekają manowcami do Francyi.

Hiszpania.

Madryt dnia 22 października.

(z Gazety Warszawskiey).

Słychać, iż postanowienie królewskie d. 4 b. m. w *Xeres* będzie złagodzone.

Listy z Kadyxu pod d. 10 b. m. donoszą, iż nie jenerał *Campana*, jak zpoczątku głoszono, lecz niejaki *Dounay*, z rozkazu Monarchy objął dowództwo w *Kadyxie* i na wyspie *Leon*. Rejencya mianowała go dowódcą w *S. Lucar*. Pierwszy batalion gwardyi francuzkiey wyszedł d. 10 b. m. z *Kadyxu*, jak się zdaje, do *Puerto-Real*. Konstytucyoniści wynoszą się ciągle; między nimi jest kilku kupców, którzy wpływali do rewolucyi.

Monarcha nasz przybędzie d. 23 b. m. do *Carmone*, d. 24 do *Ecija*, d. 25 do *Kordowy*, 29 do *Aldea del Rio*, d. 30 do *Andujar*, d. 30 listopada do *Baylen*, d. 4 do *la Carolina*, d. 5 do *Sta Cruz*, d. 6 do *Valdapennas*, d. 7 do *Manzanares*, d. 8 do *Madrydejos*, d. 10 do *Templeque*, d. 11 do *Adranjuez*, zkąd uda się do *Toledo*, i dopiero d. 19 listopada odprawi wjazd do *Madrytu*.

Gazeta tuteysza umieściła rapport ministra morskiego, podany Królowi o teraźnieyszym stanie potęgi morskiey. Brak żywności na okrętach jest tak wielki, iż jenerał *Bourmont* przez litość kazał dać 5000 racyy.

Dnia 28. Wyznaczają teraz osoby do służby

w zamku; powinny celować stałą wiernością i przywiązaniem do Króla.

Jeneralny kapitan dawney Kastylii, *Don Karol O'Donnel*, mianował kapitana inżynierów *Don Montenegro* dowódcą twierdzy *Ciudad Rodrigo* Wierny ten oficer, który podczas przemocy stanów był w *Ciudad Rodrigo*, oświadczył głośno i publicznie zasady monarchiczne, co go poddało pod ścisły dozor. Z niebezpieczeństwem życia umknął z *Ciudad-Rodrigo*, i służył w korpusie jenerała porucznika *O'Donnel*, którego sobie zjednał szacunek.

Wielka główna kwatera woyska francuzkiego była d. 26 b. m. w *Villambia*, a nazajutrz w *Madrydejoz*. Lud wszędzie przyymuje Xięcia *Angouleme* z naywiększą radością. Mieszkańcy gór *Sierra-Morena* i równin *La Mancha*, okazują podobne uszanowanie i przywiązanie do *Burbonów*. Wspomniony Xiąże przybędzie, tu pojutrze, a dnia 5 listopada wyjedzie, chcąc, aby sam Monarcha nasz przyymował hołd wdzięcznego i szczęśliwego ludu. Król Jmć d. 5 listopada odprawi wjazd do *Madrytu*.

Król wyjechał d. 22 b. m. z *Sewilli* do *Carmona*, zkąd nazajutrz udał się do *Kordowy*, gdzie d. 24 b. m. przybył.

W tey chwili odebrał rząd wiadomość, iż twierdza *Badajoz* otworzyła bramy swoje.

Wielki krzyż orderu *Karola* III otrzymali: Hrabia *Guilleminot*, Xiążę *Reggio*, Hrabia *Molitor*, Xiążę *Hohenlohe*, Hrabia *Bordessoult* i Marszałek *Lauriston*. Monarcha przywrócił Xięcia *Infantado* do piastowanego dawnego urzędu, prezesa rady kastyliyskiey, bez odebrania dowództwa gwardyi królewskiey. Mianował oraz *Don Pedro Grimarest* inspektorem milicyi, *Don Juan Lahora* konsulem w *Paryżu* i *Don Juan Rivas* konsulem w *Gibraltarze*.

W dniu 25 b. m. wydał Król Jmć następujące postanowienie: „Dzieje unieśmiertelnią wprawdzie wielkie dzieła dostoynego bohatyra, który przeszedł Pirenee, dla uwolnienia przyjacielskiego narodu, od niewoli i klęsk woyny domowey; jednakże Królewskie Moje serce pragnie okazać wdzięczność i zapewnić dla potomności wiadomość, o godnych podziwienia i uwielbienia czynach jego. Postanowiłem więc, aby w Madrycie wystawiono wspaniały pomnik, na pamiątkę mego Brata i Kuzyna, dostoynego Xiążęcia *Angouleme*, i walecznego woyska jego, rozkazując akademii *ś. Ferdynanda*, aby podała plan, odpowiadający tak wielkiemu przedmiotowi."

Gazeta barcellońska umieściła kapitulacyą, zawartą między marszałkiem polnym Baronem *Harel* i półkownikiem *Vigo*, dowódcą twierdzy *Urgel*. Celnieysze jey warunki są następujące: Osada póydzie w niewolą, i będzie zaprowadzoną do Francyi, pod strażą woyska francuzkiego, które się obowiązuje zasłonić ją od wszelkich przykrości ze strony władz i woyska rojalistów. Nikt nie może doznawać niespokoyności za polityczne swoje zdania. Gierylasowie, milicye, i wszyscy, którzy się schronili do twierdzy, otrzymają paszporta, aby powrócili po domu.

Sprawa *Riego* odbywa się z pośpiechem. Wezwano go, aby się przygotował do obrony. Wybrał sobie za obrońcę prawnego P. *Cambroneno*, znakomitego prawnika i mówcę. Łatwo atoli przewidzieć, co czeka tego jenerała: nie tylko bowiem obwiniono go o przestępstwo polityczne, ale nadto o rabowanie kościołów.

Od granic hiszpańskich dnia 23 października.
(z teyże gazety).

Intendent woyskowy w *Bajonnie* otrzymał wiadomość, iż 25,000 woyska francuzkiego, po większey części jazdy, wkrótce wracać będzie przez *Bajonnę* do oyczyzny.

Dnia 28. Listy z *Sewilli* donoszą, iż *Ballasteros* i jenerałowie w korpusie jego będący, zostaną nazawsze wymazani z listy woyska hiszpańskiego.

Dnia 25 b. m. rozeszła się pogłoska w *Bajonnie*, iż *Riego* umarł w więzieniu.

Jenerał *Alava* z trzema deputowanymi pozostał w *Kadyxie*, lecz ma udać się do Anglii.

Państwo Kościelne.

Rzym dnia 18 października.
(z Gazety Warszawskiey.)

Jego Świątobliwość, pierwszy raz po koronacyi swojey, w przeszłą środę, z prywatną wieyską służbą, wyjeżdżał z rezydencyi swey na Kwirynale: udał się do Bazyliki na Watykanie, wpośród ciągłych okrzyków *Niech żyje!* i oklasków ludu, proszącego o ś. benedykcyą, którey mu dobrotliwie udzielał. Wszedłszy do owey wspaniałey świątyni, modlił się naprzód przed ołtarzem Przenayśw. Sakramentu, potem u grobu śś. Apostołów *Piotra* i *Pawła*, a nakoniec w kaplicy *ś. Leona wielkiego*. Wsiadłszy potem do karety, udał się przez ulicę *della Lungara* na modlitwę do kościoła Wielebnych PP. Karmelitek, zwanych od Królowey wieku, gdzie był obchód doroczney uroczystości ich fundatorki *ś. Teressy*. Wszedłszy do przyległego ich klasztoru, łaskawie przypuścić raczył do ucałowania sweynogi wszystkie te zakonnice, a ztamtąd udał się na przejażdżkę za bramę *ś. Pankracego*.

Dnia 22. W przeszłą niedzielę w d. 19 b. m, stosownie do zalecenia J. S. ogłoszonego przez prowikaryusza Stolicy apostolskiey, śpiewano w trzech patryarchalnych bazylikach: *ś. Jana Lateraneńskiego*, *ś. Piotra na Watykanie* i *ś. Maryi większey*, w godzinach południowych, hymn *ś. Ambrożego*, *Te Deum*, z benedykcyą daną Przenayśw. Sakramentem, na podziękowanie Majestatowi Boskiemu, za szczęśliwe oswobodzenie J. K. Mci Króla Hiszpanii i dostoyney jego rodziny.

Około godziny 22 włoskiey (u nas według zachodu słońca o godz. 4 i minut 14, byłaby godz. 2 i minut 14); udał się J. S. do Bazyliki lateraneńskiey z krzyżem go poprzedzającym, otoczony podwoynemi roty szwaycarów, chorągwią gwardyi szlachty, za nim szedł oddział lekkiey jazdy papiezkiey. Uważano, że w tym tylko dniu Naydostoyn. *Bardaxy-de-Azara* hiszpan, i *Clermont de Tonnerre* francuz, obadwa z rzędu kardynałow kapłanow, siedzieli w teyże samey karecie naprzeciw Oyca ś. Przy ruszeniu tego orszaku z pałacu apostolskiego, następowały kilkakrotne wystrzały z dział bateryi *Adryana*, i dzwonienie w kościołach przyległych drodze, którą postępował J. S. Przy boczney bramie *ś. Jana* wysiadł J. S. z karety przy chrzcielnicy *Konstantyna*, i tam przyymowany był przez Przewielebną Kapitułę, mającą na czele Naydost. JX. Kardynała *Juliusza Maria della Somaglia*, jako Archi-presbitera tey Bazyliki. Ztąd poprzedzony niesionym przed sobą krzyżem, a za sobą mając ś. Kollegium, udał się do zakrystyi, gdzie przybrawszy na się ubior ś., modlił się przed ołtarzem *la Confessione Dei Martiri*, na którym między innemi znakomitemi relikwiami, zachowają święte głowy *śś. Piotra* i *Pawła*. Tymczasem Naydost. JJXX. Kardynali zajęli swe mieysca w presbiteryum, aż pokąd Oyciec ś., przyklęknąwszy przed wielkim ołtarzem, nie zaintonował wzniosłym głosem *Te Deum laudamus*, poczem zaraz kapelani kantorowie papiezcy hymn ten daley śpiewali. Po ukończeniu tak hymnu, jako i zwykłych modłow, J. S. w assystencyi JJXX. Kanoników *Mattei*, służącego mu za dyakona, i *Cuneo d' Ornano* za subdyakona, obu z teyże Bazyliki, po zwyczaynych ceremoniach, udzielił licznie zgromadzonemu ludowi benedykcyą Przeynayś. Sakramentem. Dostoyne ciało dyplomatyczne, zaproszone na ten obrząd przez Naydost. JX. Kardynała Archi-presbitera, znaydowało się obecném w odznaczającém się mieyscu. Kościoł był otoczony gwardyą mieską wyborową, milicyą senatu rzymskiego, i woyskiem liniowém, wszystkie w naypięknieyszey postawie.

Przez ten tak uroczysty akt dziękczynienia, dowiodł J. S. swego przekonania, że sama tylko ręka Wszechmocnego, opiekowała się i uwieńczyła wspaniałe przedsięwzięcia Króla J. M. Chrześciańskiego, i przez jego waleczne woyska, zwróciła do pożądaney wierności ludy hiszpańskie. Powrót Króla Katolickiego w dobrém zdrowiu, wpośród tylu nieszczęść i niebezpieczeństw, do swey

prawey stolicy, w towarzystwie dostoyney jego rodziny, która przykre i długie dzieliła z nim nieszczęść koleje, przewyższył w rzeczy samey nadzieje dobrze myślących. Nieskończona Opatrzność Boga przyprowadziła do skutku to ogromne dzieło z małym krwi rozlewem, na zawstydzenie zbrodniczych zamachow i dążenia wrogow powszechney spokoyności, utwierdzając coraz mocniey pokoy i jedność pomiędzy xiążęty chrześciańskimi; ten przedmiot codziennych modłow Kościoła, i troskliwych starań Pasterza naszego. Tłum ludu rzymskiego, przyklękający i oycowskiego wzywający błogosławieństwa, które odbierał, zadziwiał się na wspomnienie, że w tymże czasie, w którym Bóg obdarzyć raczył osieroconą stolicę *Piotra ś.* naydroższym i uwielbienia godnym Papieżem *Leonem XII*, przywrócił na tron Hiszpanii KrólaKatolickiego *Ferdynanda*, tyle wierze katolickiey zasłużonego.

Zpośród ważnych przedmiotow, które w samem zaczęciu papieztwa, naybardziey zaymują serce J. S., pierwszem było czułe i troskliwe o ubogich staranie. Stały i żywy duch religii i miłości chrześciańskiey, jaki ożywiał zawsze jego wielki umysł i serce, wskazując mu pierwszy i naydroższy obowiązek naywyższego rządu pasterskiego, w obmyślaniu pociech i przynoszeniu ulgi, w utrapieniach i dolegliwościach biednych dziatek jego, skłonił go przede wszystkiem, do przywrócenia zapomnianego już zwyczaju, i mocnieyszego ustalenia postanowionych przez świetnych poprzedników jego, istniejących jeszcze publiczney dobroczynności zakładow. W tym to celu chciał J. S., a żeby w sam dzień nayszczęśliwszey koronacyi, zaczął się znowu praktykować, zaprowadzony niegdy przez Papieża *ś. Grzegorza Wielkiego*, zwyczay zastawiania codziennie, w jedney sali pałacu apostolskiego, stołu miłosiernego dla 12 ubogich, poruczając jak naymocniey wykonanie tego jałmużnikowi swemu, JX. *Filonardi*, arcybiskupowi ateńskiemu. To odnowienie zwyczaju tak słodkiego i dobroczynnego, z jakiey miłości i tkliwości pochodzi, ztąd się już dostatecznie wykrywa, że J. S. we spomnionym dniu koronacyi swojey, po długim i utrudzającym, bo przeszło czterogodzinnym, obrzędzie kościelnym, niepomny na swe utrudzenia i potrzebę wypocznienia, raczył, za powrótem swym do Kwirynału, tkliwe i niespodziewane sprawić zdziwienie ubogim, kiedy przyszedł błogosławić ich stołowi, i sam potrawy zastawiając, przyprawiał je tak pełnemi łaskawości swey i słodyczy wyrazami, że rozrzewnił wszystkich obecnych przykładem tak chrześciańskiey pobożności, i tak oycowskiego czucia, którego nie omieszkał, ani w przyszłości omieszka, odnowić czasami.

Dnia 17 b. m. zrana J. S., témże zamém zajęty uczuciem miłosierdzia, udał się niespodzianie do wielkiego domu ubóstwa, położonego przy łaźni *Dyoklecyana*, gdzie z wielką pilnością wglądał w żywność i ubranie, dostarczane tym biedakom, i z troskliwą przenikliwością przeglądał wszystkie sale sypialne, i inne mieysca do ich użytku przeznaczone, chcąc w swém przezorném i naywyższém miłosierdziu, własnemi zapewnić się oczyma, że niczego niebraknie, ani się cokolwiek sprzeciwia potrzebnemu i przyzwoitemu utrzymaniu tey cząstki trzody swojey, tym droższey sercu jego, że większemi ściśnioney potrzebami.

Jego Królewicowska Wysokość Xiążę Pruski *Henryk*, miał szczególne wysłuchanie u J. S. zrana d. 20 b. m. Oyciec ś. przyjął z dowodem słodkiego uczucia wdzięczne powinszowania jego, z powodu wywyższenia swego na stolicę apostolską.

ANGLIA.

Londyn dnia 24 października.

(z Gazety le Conservateur Impartial)

W gazecie *New-Times* czytamy następujące uwagi nad artykułem, umieszczonym w gazecie *Morning-Chronicle*, względem otworzyć się mającey pożyczki dla rządu hiszpańskiego:

Gazeta sobotnia, *Morning Chronicle*, donosi, iż ma bydź otworzona pierwszego dnia, pożyczka dla rządu hiszpańskiego, i czyni wprzódy dwa główne zarzuty, przeciwko tey pożyczce. Z tych pierwszym jest: że nie można w kraju zniszczonym wybierać podatków, wystarczających na potrzeby administracyjne; drugim, iż część tey pożyczki mogłaby bydź użytą, na odzyskanie osad, które rząd utracił.

Dawniey wynurzyliśmy nasze zdanie, o rządzie rewolucyynym, a teraz z równąż szczerością wynurzymy je względem rządu prawego. Nie mało lat upłynie, nim on przyydzie do zupełnego ustalenia porządku w swoich finansach. Potrzeba poprawić, nie tylko zdzierstwa i rozrzutność rewolucyynego rządu, ale też i popełnione przezeń błędy. Skarb Hiszpanii nie był nigdy w stanie kwitnącym, od panowania *Filipa IV*.

Podczas woyny sukcessyyney, *Filip V* zaciągnął niezmierne długi; chociaż umierając zostawił *Karolowi III* góry złota i srebra; *Karol III* również ich nie opłacił, i dziś jeszcze te długi ciążą krajowi. Nie dość na tem. Owe wyprawy lądowe i morskie, przeciwko *Portugalii* i *Anglii*, oblężenie *Gibraltaru* i podbicie wyspy *Minorki* i *Florydy*, wycieńczyły skarb *Ferdynanda*, i zrodziły nowe długi dla kraju. *Karol IV*, który po swym oycu w r. 1788 nastąpił, utrzymywał ogromną siłę zbroyną, lądową i morską, a administracya Xiążęcia *Pokoju*, była jedną z naykosztownieyszych. Pod témto panowaniem nastąpiły ciągłe uzbrojenia: w r. 1790 przeciw *Anglii*; w r. 1793 wielkie przygotowania na lądzie i na morzu przeciwko *Francyi*; woyna z *Anglią* od r. 1796 do 1802, wielkie klęski na lądzie i morzu, kontrybucye opłacane dyrektoryatowi i rządowi konsularnemu francuzkiemu, i nowa woyna z *Anglią* od 1804 do 1808. Po wstąpieniu na tron *Ferdynanda*, niszczący najazd francuzów na *Hiszpanią* od 1808 do 1814 byłyby zupełnie wycieńczyły ten kray nieszczęśliwy, gdyby nie posiłki *Anglii*, i nie pieniądze, które woysko angielskie w obieg tam puściło. Nakoniec, jakby na dopełnienie miary nieszczęść Hiszpanii, wybuchnęła rewolucya r. 1820. Wypadek ten, jeden z nayzgubnieyszych, oddał naród na łaskę garstki nikczemników, którzy pogrążyli kray w bezrządzie i woynie domowey: ściągnęli najazd, na odparcie którego nie mieli, ani odwagi, ani środków.

Wczasie wojen, od r. 1793 do 1814, korporacye cywilne i duchowne, kompanije handlowe, ludzie bogaci, przybywali na pomoc krajowi: z wielu kościołów posłano do mennic królewskich naczynia święte ze złota i srebra. Grand jeden hiszpański ofiarował swemu Monarsze okręt pierwszego rzędu, w stanie wyyścia na morze. Nadewszystko osady, dawały naywiększą pomoc dla ziemi macierzystey. P. *Laborde* szacuje handel hiszpański, z dawnemi jey osadami, wywozowy na 3,132 474 f. szt., a przywozowy na 8,382,226: wypada więc przewyżki 5,228,918 funtow szterlingow dla Hiszpanii. Jakże sprzeczny widok Hiszpanii, w stanie buntu, z owym stanem pomyślności! Kościoły; zostały odarte, korporacye zubożone, wielkie domy handlowe nie są w stanie płacenia, szlachta przyszła do żebractwa, a osady nazawsze są stracone dla ziemi macierzystey.

A tak musi upłynąć lat wiele, nim rząd mądry i stały podźwignie teraźnieyszy stan skarbow Hiszpanii. Będzie mogła mieć wielkie korzyści z dawnych osad w Ameryce południowey; ale nie usilując ich odzyskać orężem.

Pożyczka więc, na ten cel przeznaczona, pogrążyłaby ją nanowo w przepaść, z którey zaledwie wydobywać się poczyna.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 136.

Wilno dnia 12 Listopada v. s. 1823 Roku.

Przedaż towarów skonfiskowanych.

2 W Wileńskiey Tamożni w dniach; 12, 16 i 22 teraźnieyszego 9bra będą się przedawać z publicznego targu skonfiskowane 71 sztuk i 1 półsztuczek prostego płótna, miarą 2252 arszyny, i jedna powózka, na którey były wiezione.

o Zbiegach.

Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza, iż się wzięty w kurlandskiey gubernii w iłuksztańskim powiecie bez paszportu Jan Józefa syn Wysocki, powiadający na examinie, że od urodzenia ma lat 40, rodem z wileńskiey gubernii, brasławskiego powiatu, ze wsi Bielmonty, z poddanych obywatelow Hrabiow Manuzzych, jakowe jego opowiadanie za uczynionemi wyprawkami okazało się niesprawiedliwém, dla nieokazania do potwierdzenia tego naymnieyszych dowodow; na mocy Ukazu Rządzącego Senatu pod dniem 29 augusta 1807 r.; podług rezolucyi Rządu pod d. 17 maja 1813 wydaney, uznany włoczęgą, i na mocy 10 paragrafu Naywyższego Jego Cesarskiey Mości rozkazu, pod d. 23 februaryi 1823 r. danego Rządzącemu Senatowi; dla odprawienia do Syberyi na posielenie odesłany d. 7 julii 1823 r., podług urządzenia w ustawie o zsyłkowych, do Tobolskiego Prykazu zsyłkowych; o czém zgodnie z 12, 13, 14 i 15 punktem tegoż Naywyższego Ukazu, uwiadamiają się właściciel tego włoczęgi, albo gromada, do którey on należy. Przymioty pomienionego włoczęgi: wzrostu 2 arsz. 2 wiersz., twarzy podługowatey, czystey, włosow na głowie ciemnych, na brodzie i wąsach rusych, oczu błękitnych, nosa podługowatego.

Od tegoż Rządu ogłasza się, iż wzięty w tuteyszey gubernii w mieście Kownie bez paszportu Grzegorz Rodkiewicz powiadający na examinie, że od urodzenia ma 43 rodem z mińskiey gubernii, wileyskiego powiatu, z miasteczka Mołodeczny Grafa Ogińskiego, dla nieokazania do potwierdzenia tego naymnieyszych dowodow; na mocy Ukazu Rządzącego Senatu pod dniem 29 augusta 1807 roku; podług rezolucyi Rządu pod dniem 15 junii 1823 roku wydaney, uznany włoczęgą, i na mocy 10 paragrafu Naywyższego Jego Cesarskiey Mości rozkazu, pod d. 23 februaryi 1823 r. danego Rządzącemu Senatowi; dla odprawienia do Syberyi na posielenie odesłany dnia 14 julii; podług urządzenia w ustawie o zsyłkowych, do Tobolskiego Prykazu zsyłkowych; o czém zgodnie z 12, 13, 14 i 15 punktem tegoż Naywyższego Ukazu uwiadamiają się właściciel tego włoczęgi, albo gromada, do którey on należy. Przymioty pomienionego włoczęgi: wzrostu 2 arsz. 4½ wiersz., twarzy pstrey, włosow na głowie i wąsach ciemnych, brodę goli, oczu błękitnych, nosa małego. Dnia 3 9bra 1823 r.

Assesor i Kawaler Nowicki.
Sekretarz i Kawaler Kleyst.

1. Od Litewskiego Grodzieńskiego Gubernialnego Rządu wzywają się sukcessorowie zmarłey kobiéty Alexandry Iwanowey córki po nazwisku Czerwiszewey, która zostawała tu w Grodnie przy porneczniku grodzieńskiego garnizonowego batalionu, już zmarłym Grocholskim, jeśliby się gdzie takowi okazali, aby przybywali do tuteyszego Rządu z prawnemi dowodami, dla odebrania pieniędzy wziętych ze sprzedaney jey ruchomości, od dnia wydrukowania tego w gazetach, w ciągu jednego roku. Dnia 1 nowembra 1823 r. Za Sekretarza Protokulista Dobrowolski.

W domu W. Bukszy przy ulicy wileńskiey pod N. 408, znayduje się u niżey podpisanego pantalion nowy, mahoniowy, na sześć oktaw, z mechaniką angielską do przedania. J. F. Johanzen fabrykant instrumentów.

Wolno drukować Marcin Straus R. M. W.

3 Niżey piszący się mam honor donieść Szanowney Publiczności, że zabawię w Wilnie przez całą zimę. Ponieważ zaś dało mi się nieraz słyszeć, iż wiele osob na wsi mieszkających jest w tém mniemaniu jakobym nie chciał wyjeżdżać na wieś dla dania pomocy swojey; przeto podaję do publiczney wiadomości, iż za zgłoszeniem się listownem, lub przez umyślnie przesłane po mnie konie, żądaniom każdego zadosyć uczynić starać się będę. Mieszkanie mam w domie Kloca na ulicy Niemieckiey pod N. 373. Loeffler Dentysta.

Cena produktów na rynkach wileńskich. Niepołożone liczby znaczą, że tych produktów nie było.		Dni Targowe. Listopad. Piątek dnia 9			
		srebrem		assygnat.	
		ruble	kop.	ruble	kop.
Beczka litewska mająca garcy litewskich 144.	Zyta suchego - - - -	7	—	28	—
	— surowego - - - -	6	—	24	—
	Pszenicy ozimey - - -	10	—	40	—
	— — jarey - - - -	—	—	—	—
	Jęczmienia - - - - -	6	—	24	—
	Owsa - - - - - - -	4	—	16	—
	Gryki - - - - - - -	6	—	24	—
	Grochu - - - - - -	—	—	—	—
	Bobu - - - - - - -	—	—	—	—
	Siemienia lnianego - - -	8	—	32	—
	— — konopnego - -	—	—	—	—
	Krup jęczmiennych - -	11	55	46	20
	— owsianych - - -	19	$46\frac{4}{5}$	7	$87\frac{1}{5}$
	— gryczanych - - -	14	15	72	60
Pud Rossyyski.	Łoju wołowego surowego	2	—	8	—
	— — — topionego	3	—	12	—
	Miodu prząśn. z woskiem	—	—	—	—
	Wosku topionego niebielon.	14	—	56	—
	Swiéc woskowych białych	24	—	96	—
	— — - - - żółtych	18	—	72	—
	— łojowych przywoźnych	3	75	15	—
	— — — tu robionych	4	—	16	—
	Włókna towarnego lnu	—	—	—	—
	— — — — pieńki	—	—	—	—
	Siana murożnego - - -	—	12	—	48
	— błotnego - - - -	—	10	—	40
	Faska masła 6 garcowa -	3	50	14	—
	Soli kuchen. becz. gar. lit. 48	—	—	—	—
	Piwa krajow. becz. 40 garc.	4	—	16	—
	— dubeltowego - -	—	—	—	—
	Ptastwa po parze indyków	1	20	4	80
	— — — — kur -	—	30	1	20
	— — — — gęsi -	—	60	2	40
	— — — — kaczek	—	—		—
Od 4 do 11 listopada	Chleba razowego funt 1	—	$\frac{5}{6}$	—	$3\frac{1}{3}$
	— — pytlowego przedn.	—	$1\frac{1}{2}$	—	6
	Mięsa funt 1 - - - -	—	$2\frac{1}{2}$	—	10
	Wódki garniec 1 - - -	—	80	3	20

Kurs wileński na assygnaty od dnia 9 listop. rubel srebrny 3 rub. $80\frac{1}{2}$ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 78, stary r. 11 kop. 59, imperyał r. 36 kop. $90\frac{1}{2}$.

O g ł o s z e n i e

1. Od Białostockiego Obwodowego Rządu 2go Oddziału ogłasza się, iż w nim na osnowie zalecenia P. Ministra Skarbu, odbywać się będą publiczne targi, na oddanie w 12stoletnią arendowną dzierżawę, od 1go junii następującego 1824 r., niżey wyszczególnione skarbowe zawakowane majątki, w Białostockim Obwodzie położone.

Nazwizko Powiatow, Amtow, Folwarkow i Kolonii.	Liczba dusz płci męzkiey włościan do majątków na leżących.	Ile z tych majątkow, podług pruskich anszlagow i kontraktow, za wyłączeniem niektórych z 1812 r. lo teraźnieyszego czasu byłych średnich stanowi do skarbu rocznego dochodu.		Jaki z tych majątków był roczny dochod, podług targow i ostatnich kontraktow, za teraznieyszego Rządu zawartych.		W jakich terminach targi odbywać się będą.
		Srebrem				
		Rubli	Kop	Rubli	Kop.	
Sokolskiego powiatu.						Pierwszy 22go, drugi 31go januaryi, a trzeci ostateczny 5go februaryi 1824 roku.
Nowowolskiego amtu.						
Folwarki: Nowowola z awulsem Majewo, Reszkowce, Nowinka i kolonia Grochowszczyzna . .	720	3.600	67¾	3.590	—	
Folwark Zwierżany	39	183	60	425	—	
Donatarya Nierosna	4	9	20	9	20	
Oprócz tego dzierżawca donataryi Nierosney płaci do amtu rub. 10 kop. 80 srebr.						
Sokolskiego amtu.						
Folwark Wroczenszczyzna	48	51	1½	135	—	
Słoykowskiego amtu.						
Folwark Dubowo	250	981	91¾	2,261	50	
Dubnickiego amtu.						
Folwark Kuznica Stołowa	113	1,087	72½	955	—	
Chodorowskiego amtu.						
Folwarki: Kumiała i Chodorowka . . .	894	5,903	74¼	8,560	—	
Folwark Połonin	891	4,136	29½	5,340	—	
Białostockiego powiatu.						
Surażskiego amtu.						
Folwarki: Zawyki, Baranki i Tryczowka . :	788	5,311	76¾	6,440	—	
Oprócz tego z folwarku Zawyk corocznie płaci się Surażskiemu kościołowi za zbożową dziesięcinę po 72 rub. 45¼ kop.						
Folwark Uhowo	222	1,267	42¾	1,325	—	
Bielskiego powiatu.						
Klenickiego amtu.						
Folwarki: Kleniki, Raczki i Lada z czynszowemi wsiami bielskiego leśnictwa	4841	19,586	42½	19,000	—	
Bielskiego powiatu.						Pierwszy 31go januaryi, drugi 5go a trzeci i ostateczny 18go februaryi 1824 roku.
Bielskiego amtu.						
Folwark Pohreby	55	408	71½	405	—	
Folwark Grabowiec pod Bielskiem . . .	141	954	24½	964	—	
Oprócz tego z folwarku Grabowca płaci się za zbożową dziesięcinę Bielskiemu kościołowi po 32 rub. 87½ kop. srebr.						
Folwarki: Gołowiesk, Użyki i woytowstwa Bielsk i Piliki	1499	8,125	25½	11,205	—	
Oprócz tego z folwarkow Gołowieska i Użyk, płaci się bielskiemu kościołowi za zbożową dziesięcinę co rok po 135 rub. 99½ kop. sreb.						
Stołowackiego amtu.						
Woytowstwo Pletycze	bez włościan.	8	55	12	—	
Brańskiego amtu.						
Folwarki: Kiersnowiek, Buynowo i Malesze .	1,372	6,870	46½	7,220	—	
Oprócz tego z folwarku Buynowo płaci się do brańskiego szpitala annuaty 21 rub. 30 kop a z folwarku Kiersnowka daje się brańskiemu kościołowi dziesięcina snopowa.						
Folwark Załuskie	31	237	55	515	—	
Woytowstwo Chojewo	bez włościan.	49	35½	49	30½	
Sokolskiego powiatu.						
Janowskiego amtu.						
Folwark Janowo z czynszowemi kluczami Kuplisk i Czerliona nazywającemi się . . .	2,648	13,941	35½	14,145	—	
Folwark Białystoczek	21	164	37¾	175	—	
Kolonia Karczmisko	41	43	20	280	—	
Drohiczyńskiego powiatu.						
Mielnickiego amtu.						
Folwark Drohiczyn z woytowstwami Wolką i Rogowką i folwarkiem Klukowo	260	1,510	1¾	1,010	1¾	
Folwarki: Drohiczyn Benedyktyński i Sitki .	44	4[illegible]7	2¾	711	—	

A zatem życzący wziąć w arendowną dzierżawę, ktorykolwiek z tych majątków albo kilka, zechcą przybywać z dostatecznemi kaucyami, odpowiadającemi dwórocznemu średniemu z każdego majątku dochodowi, do Białostockiego Obwodowego Rządu 2go Oddziału dla targow na wyżey oznaczo-[illegible]terminy, na jakich zaś warunkach takowe majątki oddają się w dzierżawę, o tém objawiono bę-[illegible] życzącym po przybyciu do Obwodowego Rządu. Obwodowy Kaznaczey Łachowicz.